

# Danyýel Kitaby — Ýüz Elli Sekizinji

*Görüş açmak: Daniýeldeki aglama günlerine düşünmek*

Jeff Pippenger

2024-03-25

Pars patyşasy Kiriň üçünji ýylynda, ady Beltaşçar diýlip atlandyrylan Danyýele bir zat aýan edildi; ol zat hakykatdy, ýöne bellenen wagt uzagady; ol zada düşündi we görnüşe akyl ýetirdi. Şol günlerde men, Danyýel, doly üç hepde matam tutýardym. Men hoş tagamly çörek iýmedim, agzyna et hem-de şerap girmedi, bütinleý özümi ýag bilen ýaglamadym, tä doly üç hepde tamam bolýança. Birinji aýyň ýigrimi dördünji günü bolsa, men beýik derýanyň, ýagny Hiddekeliň gyrasynda gezip ýördüm. Danyýel 10:1–4.

Ylham kitabyňyň on birinji babyndaky nyşanly üç ýarym günň dowamynda, iki şaýat köçede öli ýatyrka, Beltesazara bir “zat” aýan edilýär. Ol öňräk “görnüşe” (march) düşünipdi, çünki dokuzynjy bapda Jebraýyl eýýäm gelip, oňa şol görnüşe düşünje beripdi.

Hawa, men dogadileg edip durkam, hatda başlangyçdaky görnüşde gören adamym Jebraýyl hem çalt uçup gelip, maňa agşamky sadaka wagtynda degdi. Ol maňa düşündirdi, meniň bilen gepleşdi we şeýle diýdi: Eý, Daniel, saňa paýhas we düşünje bermek üçin indi geldim. Seniň ýalbaryşlaryň başlan badyna perman çykdy, men hem saňa görkezmek üçin geldim; çünki sen örän söýülyänsiň. Şonuň üçin söze düşün we görnüşe üns ber. Daniel 9:21–23.

Danielyň “başynda görnen görnüşde gören adam Gabriel” diýilýäni, pygamberlik taryhynyň “çazon” görnüşine salgylanýar; bu bolsa, sekizinji bapda Gabrieliň Mukaddes Ýazgylaryň pygamberligindäki patyşalyklar baradaky görnüşü Daniel üçin düşündirýändigine degişli bolupdy. Emma Danielyň dokuzynjy bapda üstünde oýlanmaly bolan “görnüşü” bolsa, “march”, ýagny peýda boluş görnüşidi. Soňra Gabriel Daniel üçin iki mün üç yüz ýyllyk pygamberligiň taryhy seljermesini berýär.

Dokuzynjy bap Darýuşyň birinji ýylynda ýerine ýetdi. Beltaşazar “Kiriň üçünji ýylynda” özüniň “görnüşe düşündigini” aýdanda, ol iki ýyl bäri “march” görnüşine düşünip gelýärdi. Beltaşazaryň şol ýas tutan “günlerinde” düşünip ýeteni “zat”, ýagny ýewreýçe “dabar” sözi bolupdy, ol bolsa uzaga çekýärdi, çünki bellenen wagt iki mün baş yüz ýigrimi ýyl bolupdy.

Danyýel “zadyň” käbirine eýýäm düşünipdi, çünki ol dokuzynjy bapda Levililer 26-daky dogany amala aşyryardy, bu bolsa “zadyň” dogasydyr. “Ýedi wagt” babatda artdyrylan nur bardy; Beltaşassar ony ýigrimi bir günlük ýas döwründe düşünmäge başlady, we şol ýas günleriniň dowamynda “ýedi wagt” baradaky nuryň artmagy 1856-njy ýylda “ýedi wagt” baradaky artdyrylan nuryň nyşany boldy. Milleritler hem öň “ýedi wagt” hakda bilýärdiler, çünki olar ony wagyz edipdiler, emma olaryň taryhynyň hut Filadelfiýa hereketinden Laodikýa hereketine geçýän döwründe olary synamak üçin goşmaça nur berilmelidi.

Beltaşazaryň ýas günleri, Filadelfiýa hereketiniň 1856-njy ýylda Laodikýa hereketine, soňra bolsa 1863-nji ýylda Laodikýaly Adventist ybadathanasyna geçişiniň pygamberlik taryhy bilen

ugurdaşdyr. Beltşazaryň hem, Milleritleriň hem “ýedi wagt” baradaky artdyrylan ýagtylyk bilen bagly taryhy, üçünjü perişdäniň Laodikýa hereketiniň ýüz kyrk dört münüş Filadelfiýa hereketine geçişi bilen, hem-de “ýedi wagt” baradaky artdyrylan ýagtylygyň aýan edilmelidigi garaşylýan wagt bolan ýas günlerinde, ýagny gijikme döwründe, özara gabat gelýär.

Belteshaçar hem bir habary, hem-de bir hereketi aňladýar. Onuň aglap-ýaşan günlerinde habary getiren adam Hakykylyk bolan “zady” düşünmelidir; soňra bolsa, Mikaýyl 2023-nji ýylda iki şaýady direlden mahaly, şol “zady” bir herekete ýetirmelidir.

Ýewreýçe “mareh” sözi (Mesihniň görnüşiniň görnüşi), Danyýeliň birinji aýatda düşündigini görkezýän bu söz, Danyýeliň soňky görnüşinde dört gezek getirilýär. Iki gezek ol “görnüş” diýip, iki gezek hem “görnüş” diýip terjime edilýär. Danyýel birinji aýatda bu sözi ilkinji gezek ulananda, onuň “görnüşe” düşündigini görkezýär, emma galan üç salgylanma Danyýeliň şol görnüşiniň başdan geçirýändigini görkezýär. Altynjy aýatda Mesihniň ýüzi “ýyldyrymyň ‘görnüş’ ýaly” bolupdy.

Birinji aýyň ýigirmi dördünjü gününde, men beýik derýanyň, ýagny Hiddekeliň kenarynda wagty, gözlerimi ýokary galdyryp seretdim, ine, zygyr geýnen, biline Uphazyň sap altyny guşalan bir adam bardy. Onuň teni beril daşy ýalydy, ýüzi ýyldyrymyň keşbi kimindi, gözleri ot çyralary ýalydy, gollary we aýaklary ýalpyldap durýan bürünç reňkine meňzeýärdi, sözleriniň sesi bolsa köpçüligiň sesine çalyň edýärdi. Bu görnüşiniň diňe men, Daniýel, gördüm; çünki meniň bilen bolan adamlar görnüşini görmediler, emma olaryň üstüne beýik bir titreme indi, şonuň üçin olar gaçyp gidip gizlendiler. Şonuň üçin men ýalňyz galdym we bu beýik görnüşini gördüm; mende hiç hili güýç galmady, çünki görküm içimde zaýalanmaga öwürüldi, men hiç hili güýji saklap bilmedim. Daniýel 10:4–8.

“Görüň” diýip terjime edilýän ýene bir ýewreý sözi bar; “mareh” diýen ýewreý sözünüň käbir häsiýetlerini beýan edenimizden soň, oňa serederis. Öňki aýatlarda “daşky görnüş” diýen söz hut şol “mareh” diýen ýewreý sözüdir. Şol bir söz on altynjy aýatda “görüň” diýip terjime edilendir. On altynjy aýatda Mesihniň görüşi Daniýeli gama batyrdy.

Ine, ynha, ynasan ogullarynyň meňzeşine meňzeýän biri meniň dodaklaryma degdi; şonda men agzymy açyp sözledim we önümde duran oňa diýdim: Eý, agam, bu görnüş sebäpli meniň hasratlarym üstüme döndi, men bolsa hiç güýjüm galmady. Daniel 10:16.

“Gaýgylar” diýip terjime edilen ýewreý sözi ilgegi aňladýar, we Daniýeliň şol aýatda gören Mesihniň peýda bolşunyň “görnişi” bir ilgegi öwürdi. Pygamberlikde “ilgek” öwürülişik nokadyny aňladýar.

Geçmişniň taryhyndan öwrenilmeli sapaklar bardyr; we hemmeleriň Hudaýyň häzir hem hemişe edişi ýaly şol bir ýollar boýunça işleýändigine düşünmegi üçin, üns şolara çekilýär. Onuň eli häzir hem Öz işinde we milletleriň arasynda, edil Hoş Habaryň ilkinji gezek Edende Adama wagyz edilen döwründen bäri bolşy ýaly, aýdyň görünýär.

“Milletleriň we ybadathananyň taryhynda öwürülişik pursatlary bolan döwürler bolýar. Hudaýyň tagdyr ýöretmesinde, şeýle dürli-dürli çökgünli pursatlar gelip ýetende, şol wagt üçin

ýagtylyk berilýär. Eger ol kabul edilse, ruhy ösüş bolýar; eger ol ret edilse, ruhy pese gaçyş we heläkçilik onuň yzyna düşýär. Reb Öz Sözüniň üsti bilen Hoş Habaryň işjeň öňe gidiş işini, geçmişde nähili alnyp baryladygyny hem-de geljekde, hatda jemleýji çaknyşyga çenli, şeýtany güýçleriň özleriniň soňky täsin hereketini amala aşyrjak döwrüne çenli nähili alnyp baryljakdygyny açyp görkezdi.” Bible Echo, August 26, 1895.

On altynjy aýat Belteşazaryň wekilçilik edýän taryhynda öwrülişik nokadyny aňladýar. Bu hem Respublikan şah üçin (millet), hem-de Protestant şah üçin (ybadathana) öwrülişik nokadydyr. Ol bir krizisi aňladýar, şeýle hem şol taryh üçin aýratyn ýagtylygyň berilýän nokadyny görkezýär. Daniel üçin öwrülişik nokady, onuň üç gezekden ikinji gezek “degen” wagtynda boldy. Daniel üç gezek degilerdi, we oňa ikinji gezek deglen wagty, bu Daniel üçin öwrülişik nokadydy; şol öwrülişik nokady bolsa, Danieliň “mareh” görnüşini gören üç gezeginiň ikinjisidi.

Ine, ynha, adam ogullarynyň menzeşligine menzeýän biri meniň dodaklaryma degdi; şonda men agzymy açyp gürlädim-de, öňümde duran oňa şeýle diýdim: «Eý, jenabym, bu görnüş sebäpli agyry-gamym üstüme indi, mende hiç hili güýç galmady». Daniel 10:16.

Biz tizden üç gezek galtaşylmagyna serederis. Danyýel tarapyndan “mareh” sözüniň ulanylan dört gezekliginiň ilkinjisinde, ol görnüşe düşündigine şaýatlyk etdi, soňky üç salgylanma bolsa onuň hakykatdan-da şol peýda bolşy gören wagtyndaky tejribesini görkezýär. Ol peýda boluşyň görnüşini üçünji gezek on sekizinji aýatda görkezýär; şol ýerde oňa üçünji gezek galtaşylýar.

Soňra ynsanyň keşbine menzeş biri ýene gelip maňa el degirdi we meni güýçlendirdi. Daniel 10:18.

On altynjy aýatda beýan edilen “marah” görnüşine degişli ikinji gezek degişde, onuň güýji tükenýär, emma üçünji gezek degişde, onuň güýji dikeldilýär. Onunjy, on altynjy we on sekizinji aýatlarda Danyýele degilýär. Altynjy aýatda Danyýel ilki Mesihini keşbini, soňra bolsa Jebraýly görýär; onunjy aýatda bolsa Jebraýyl Danyýele ilkinji gezek degýär.

Soň gözlerimi ýokaryk galdyryp seretdim, ine, zygyr geýimli bir adam bardy; onuň biline Uphazyň in nepis altyny guşalypdy. Onuň bedeni hrizolit ýalydy, ýüzi ýyldyrymyň keşbi kimindi, gözleri ot çyralary ýalydy, gollary bilen aýaklary ýalpyldap timarlanan бүрүнч reňkindedi, sözleriniň sesi bolsa köp mähelläniň sesi ýalydy. Bu görnüşü diňe men, Daniýel, gördüm; meniň bilen bolan adamlar bu görnüşü görmediler. Emma olaryň üstüne uly bir titreme düşdi, şonuň üçin gizlenmek üçin gaçyp gitdiler. Şeýlelikde men ýeke özüm galdym we bu beýik görnüşü gördüm; mende hiç güýç galmady, çünki meniň görküm içimde çüýreme öwrüldi, hem-de mende hiç güýç galmady.

Onuň sözleriniň sesini eşitdim; onuň sözleriniň sesini eşidenimde, ýüzüm bilen ýere ýykylyp, çuň uka gitdim. Ine, bir el maňa degdi-de, meni dyzlarymyň üstüne hem ellerimiň aýalarynyň üstüne galdyrdy. Ol maňa şeýle diýdi: «Eý, Daniel, juda söýülýän adam, saňa aýdýan sözlerime düşün we dik dur; çünki men indi saňa iberildim». Ol bu sözi maňa aýdanda, men titräp ýerimden galdym. Şonda ol maňa diýdi: «Gorkma, Daniel; çünki sen düşünmek üçin ýüregiňi baglan ilkinji gününden we Hudaýyň öňünde özüňi peselden gününden bäri sözleriň eşidildi, men hem seniň sözleriň sebäpli geldim. Emma Pars patyşalygynyň serdary

maňa ýigrimi bir gün garşy durdy; emma ine, baş serdarlaryň biri bolan Mikal maňa kömege geldi; men hem ol ýerde Pars patyşalarynyň ýanynda galdym. Indi bolsa men soňky günlerde halkyňyň başyna nämeler geljekdigine saňa düşündirmek üçin geldim; çünki bu görnüş heniz köp günler üçindir». Daniel 10:5–14.

Soňra on altynjy aýatda, Daniel Mesihniň görnüşini göreninde, oňa ikinji gezek degilýär.

Ol şeýle sözleri maňa aýdanda, ýüzümi ýere dikdim, hem-de dilim tutuldy. Ine, ynsan ogullarynyň meňzeşligine meňzän Biri dodaklaryma degdi; şonda agzymy açyp gürledim we önümde duran Oňa: «Eý, jenabym, bu görnüş sebäpli agyrylarym maňa dolandy, mende hiç güýç galmady. Çünki bu jenabymyň hyzmatkäri bu jenabym bilen nädip gepleşsin? Meniň özüme gelende bolsa, dessine mende hiç güýç galmady, hatda mende dem hem galmady» diýdim. Daniel 10:15–17.

Soňra Daniel üçünji gezek, Mesih däl-de, Jebraýylyň peýda bolmagynda degilýär.

Soňra adamyň görnüşine meňzeş biri gelip, maňa ýene-de degdi-de, meni berk etdi. Ol şeýle diýdi: «Eý, juda söýgüli adam, gorkma; saňa parahatlyk bolsun; güýçli bol, hawa, güýçli bol». Ol maňa aýdyp bolanda, men güýçlendim-de: «Rebbim, geple, çünki sen meni güýçlendirdiň» diýdim. Soň ol aýtdy: «Meniň saňa näme üçin gelendigimi bilýärmiň? Indi men Parsyň hökümdary bilen söweşmäge dolanaryn; men gidip çykanymda bolsa, ine, Ýunanyň hökümdary geler. Emma men saňa hakykat ýazgysynda bellenen zady görkezjekdirin; bu zatlarda meniň bilen duran hiç kim ýokdur, diňe siziň hökümdaryňyz Mikhail bardyr». Daniel 10:18–21.

Danyýel üç gezek degildi we birinji hem-de üçünji gezek oňa perişde Jebraýyl degdi. Ikinji gezek oňa Mesih degdi. Danyýel şol bir ýewreý sözünü dört gezek ulandy, emma şol dört gezekden birinjisinde, birinji aýatda, ol “görneşi” düşündigini aýdýardy. Bir hakykata düşünmek möhümdir, ýöne bu, onuň beýleki üç gezekde başdan geçirişi ýaly, şol hakykaty başdan geçirmek bilen bir zat dälidir.

Danielyň hasratly günleri tamamlananda, oňa, hasratly günleri tamamlanmazdan ön düşünjesine eýe bolan görnüşe degişli bir tejribe berildi. Bu tejribe, üç degiş arkaly görkezilen üç basgançakdan ybaratdyr. Birinji we soňky degişler Gabriýel tarapyndan ýerine ýetirildi, orta degiş bolsa Mesih tarapyndan boldy. Birinji we soňky degişler ýewreý elipbiýiniň birinji we soňky harplarydy. Şol ikinji basgançakda Daniel Rebbi bilen gatnaşygynda özüniň pitneçi günäkär ýagdaýyny ykrar edýär, şonuň üçin orta degiş ýewreý elipbiýiniň on üçünji harpy bilen aňladylyan pitneni görkezýär.

“Ýöne Petrus indi gaýyklar ýa-da ýüke asla üns bermedi. Bu gudrat, onuň şu wagta çenli şaýat bolan ähli gudratlarynyň içinden, onuň üçin ylahy güýjüň bir äşgär bolmagy boldy. Ol isada ähli tebigaty Öz ygtyýarynda saklaýan Birini gördi. Ylahylygyň huzuryňyň açylmagy oňa öz mukaddes dældigini görkezdi. Hojaýynyna bolan söýgüsi, özüniň imansyzlygy üçin utanjy, Mesihniň pesgelip gelşine bolan minnetdarlygy, hemme zatdan önürti bolsa, çäksiz päklik huzurynda özüniň haramdarlygyny duýmagy ony doly sarsdyrdy. Onuň ýoldaşlary toruň içindäkileri berkitmek bilen meşgullanýarkalar, Petrus Halasgäriň aýaklaryna ýykylyp:

‘Menden aýryl; çünki, eý Reb, men günäkär bir adamdyryn’ diýip gygyrды.

Hudaýyň mukaddesliginiň şol bir huzury pygamber Daniýeli Hudaýyň perişdesiniň önünde ölü ýaly ýykylmagyna sebäp bolan huzurdy. Ol şeýle diýdi: “Meniň görküm içimde çüýreme öwrüldi, mende hiç bir güýç galmady.” Şeýlelikde, Işaya Rebbiň şöhratyny göreninde şeýle gygyrды: “Vah, meniň halyma! Çünki men heläk boldum; sebäbi men nejis dodakly adamdyryn, hem-de nejis dodakly halkyň arasynda ýaşaýaryn; çünki meniň gözlerim Patyşany, goşunlaryň Rebbini gördi.” Daniýel 10:8; Işaya 6:5. Adamzat, öz ejizligi we günäsi bilen, Hudaýlygyň kämilligine garşy goýuldy, we ol özüniň tutuşlygyna kemçin we mukaddes daldigini duýdy. Hudaýyň beýikligini we haşamatyny görmek bagtyna eýe bolanlaryň ählisi bilen hem şeýle bolupdyr.

Petr: “Menden aýryl; çünki men günäkär adamdyryn” diýip gygyrды; emma ol Isanyň aýaklaryna ýapyşyp galdy, çünki Ondan aýrylyp bilmejekdigini duýýardy. Halasgär oňa: “Gorkma; mundan beýläk sen adamlary tutarsyň” diýip jogap berdi. Işaya Hudaýyň mukaddesligini we özüniň mynasyp daldigini göreninden soň, oňa ylahy habar ynanyldy. Petr hem öz-özünü inkär etmäge we ylahy güýje bil baglamaga getirileninden soňra, Mesihe hyzmat etmek işi üçin çagyryşy kabul etdi. The Desire of Ages, 246.

“mareh” görnüşi Mesihiň peýda boluşynyň görnüşidir, emma Danyýeliň bu sözi ikinji we dördünji gezek ulanan ýerinde perişde Jebraýyl göz önünde tutulýar. Birinji gezek Belteşassaryň görnüşe düşünenidigi baradaky beýanatdy, ýöne soňky üçüsi Danyýeliň görnüşini başdan geçirýändigini aňladýar. Danyýeliň görnüşini başdan geçirýän şol üç gezekinde, ol degilip hem gidilýär.

Gabriýel tarapyndan oňa ilkinji gezek el degirilen mahaly, ol şöhratlanan Mesihiň keşbini görenden soňdy, we bu tejribe ony “ýüzümi ýere goýup, çuň uka” saldy. Bu görnüş bir aýrlyşyk döretdi, çünki onuň bilen bolanlar “görnüşini görmediler; emma olaryň üstüne uly titreme düşdi, şonuň üçin gizlenmek üçin gaçyp gitdiler.” Ilkinji lapykeçlikde, Ýeremiýa “Hudaýyň eliniň sebäpli” “ýalňyz oturdy,” we Belteşazarda “hiç güýç galmady”, “çünki” onuň “görklüligi içimde çüýreme öwrüldi, we” ol “hiç güýjüni saklap bilmedi.”

Jebraýyl oňa ilkinji gezek elini ýetirenden soň, Jebraýyl Danyýeli dyzlarynyň we elleriniň aýalarynyň üstünde oturtdy. Soňra ol Danyýele öz aýdýan sözlerine düşünmegi we ýerinden galmagy buýurdy; Danyýel hem şeýle etdi, emma titreyärdi. Şondan soň Jebraýyl Danyýele onuň ýas tutan ýigrimi bir gününüň dowamynda nämeleriň bolup geçendigini düşündirýär. Ol, Pars patyşalary bilen ýigrimi bir günläp göreşenden soň, söweşe girişmek üçin asmandan Mikaýylyň gelendigini, soňra bolsa Jebraýylyň Danyýeliň dogadileglerine jogap bermek we Danyýele “ahyryky günlerde halkyň başyna nämeler geljekdigini” düşündirmek üçin gelendigini aýdyp görkezdi. Mikaýyl asmandan inip gelende, Jebraýyl ahyryky günleri Danyýele düşündirmek üçin iberildi.

Gabriýeliň düşündirişi Daniýele ýigrimi bir günlük ýas döwrüniň ahyrynda berildi; bu bolsa, Ylham kitabynyň on birinji babynyň setirbe-setir ulanylyşynda, Ezeikiýeliň otuz ýedinji bapda öli süňklere pygamberlik etmegi üçin iki gezek buýruk alýan wagtyny aňladýar, şol arkaly iki pygamber mazarlaryndan çykarylyp direldilýär. Bu waka, Mihailiň gökden inip gelip, Ýahuda

kitabýnda Şeýtan bilen jedelleşmekden ýüz öwürüp, Musanyň jesedini direldýän mahalynda bolýar. Gabriýel ýas günleriniň umumy beýanyny berenden soň hem, Daniýele ýene iki gezek degiler.

Jebraýyl sözünü tamamlandan soň, Danyýel «ýüzünü ýere bakdy, we dilsiz boldy»; soňra bolsa Mesihniň Özi Danyýeliň «dodaklaryna degdi», şondan soň Danyýel «agzyny açyp, gepledi-de, önümde duran Oňa şeýle diýdi: Eý, agam, bu görnüş sebäpli gaýgylarym üstüme öwrüldi, we mende hiç güýç galmady. Çünki bu agamyň hyzmatkari bu agamy bilen nädip gürleşip biler? çünki maňa gelende, dessine mende hiç güýç galmady, hatda içimde demiň özi-de galmady.»

Mesihi görmek we Onuň bilen gürleşmek tejribesi Danyýeli tozana deňeçer peseldýär. Ol dilsiz boldy, we eger Mesih onuň dodaklaryna, Işanyň dodaklarynyň gurbanlyk sypasyndaky kömür bilen degirilişi ýaly, degmedik bolsa, şol ýagdaýda galardy.

Bu öwrenişi indiki makalada dowam etdireris.

Işaya Rebbiň şöhratynyň we beýikliginiň şu aýan edilişini göreninde, Hudaýyň päkligi we mukaddesligi duýgusy astynda çuňňur sarsdy. Özünü ýaradanyň taýsyz-kemçiliksiz kämilligi bilen, özi bilen birlikde uzak wagtlap Ysraýyl bilen Ýahudanyň saýlanan halkynyň arasynda sanalyp gelenleriň günäkär ýaşayşynyň arasyndaky tapawut nähili hem ýiti idi! «Wah, meniň halyma!» diýip ol gygyrdy; «çünki men heläk boldum; sebäbi men haram dodakly bir adamdyryn, we men haram dodakly bir halkyň arasynda ýaşaryn; çünki meniň gözlerim Patyşany, goşunlaryň Rebbini gördüler». 5-nji aýat. Ol edil mukaddes içki ybadathananyň içinde Hudaýyň huzurynyň doly nurunda duran ýaly bolup, eger öz kemçiligi we ukypsyzlygy bilen başa-baş goýberilse, çagyrylan wezipesini ýerine ýetirmäge düýbünden ukypsyz boljakdygyna ak ýetirdi. Emma onuň hasratyny ýeňletmek we beýik wezipesine taýýarlamak üçin bir seraf iberildi. Gurbandan alnan janly köz onuň dodaklaryna degirildi we şeýle diýildi: «Ine, bu seniň dodaklaryňa degdi; seniň bikanunlygyň aýryldy we seniň günäň arassalandy». Soňra Hudaýyň sesi eşidildi: «Men kimi ibersemkäm, we Biz üçin kim gider?» we Işaya jogap berdi: «Ine, men; meni iber». 7, 8-nji aýatlar.

“Asmanyň tarapyndan gelen myhman garaşyp duran habarça şeýle buýurdy: «Bar-da, bu halka şeýle diý: Hakykatdan-da eşidiň, ýöne düşüň; Hakykatdan-da görüň, ýöne aňlamaň. Bu halkyň ýüregini gatadyň, gulaklaryny agraldyň, gözlerini ýumuň; bolmasa olar gözleri bilen görerler, gulaklary bilen eşiderler, ýürekleri bilen düşünerler, ýüz öwürerler we şypa taparlar.» 9, 10-njy aýatlar.

Pygamberiň wezipesi aýdyňdy; ol agalyk edýän ýamanlyklara garşy öz sesini protest hökmünde galdyrmalydy. Emma ol hiç bolmanda bir umyt kepilligine eýe bolmazdan bu işi öz üstüne almagy howatyr etdi. «Ýa Reb, näçe wagta çenli?» diýip sorady. 11-nji aýat. Seniň saýlan halkyňdan hiç kim hiç wagt düşüň, toba edip, şypa tapmazmy?

Onuň ýalňyşýan Ýahudanyň hatyrasyna çeken kalp agyrysy biderek çekilmeli däl. Onuň missiýasy tutuşlygyna netijesiz bolmaly däl. Şeýle-de bolsa, köp nesilleriň dowamynda köpelig gelen erbetlikler onuň döwründe aradan aýrylyp bilinmezdi. Ol bütün ömrüniň dowamynda sabyrly, gaýduwsyz mugallym — heläkçilik hakyndaky pygamber bolşy ýaly, umyt pygamberi hem bolmalydy. Ahyrsoňy amala aşyrylan ylahy maksat, onuň zähmetleriniň

we Hudaýyň ähli wepaly habarchylarynyň işleriniň doly miwesi aýan bolardy. Bir galyndy halas edilmelidi. Munuň bolup geçmegi üçin, Reb gozgalaňçy halka duýduryş we ýalbaryş habarlarynyň ýetirilmeli bolandygyny yglan etdi: “Şäherler ýaşajysyz haraba bolýança, Öýler adamsyz galýança, Ýurt bütinleý weýran bolýança, Reb adamlary uzaklara göçürip äkidýança, We ýurduň ortasynda uly taşlanyşyk bolýança.” 11, 12-nji aýat.

Ýeňillik etmedikleriň üstüne inmegi kesgitlenen agyr hökümler — uruş, sürgünlik, zulum, milletleriň arasynda güýç-kuwwatyň we abraý-mertebäniň ýitirilmegi — bularyň hemmesi, olarda närazy bolan Hudaýyň elini tanajaklaryň toba etmäge alnyp barylmany üçin gelmelidi. Demirgazyk patyşalygynyň on taýpasy tiz wagtda milletleriň arasyna dargadylmalydy we olaryň şäherleri haraba öwürülmelidi; duşman milletleriň weýran ediji goşunlary olaryň ýurduny gaýta-gaýta basyp geçmelidi; hatda ahrynda Iýerusalim hem ýykylmalydy, Ýahuda bolsa ýesir alnyp gidilmelidi; emma Wada berlen Ýurt hiç haçan bütinleý we ebediýen taşlanyp goýuljak dälidi. Asman tarapyndan gelen myhmanyň Işaya beren ynandyrmasy şuydy: “Onda ondan bir galar, Ol bolsa gaýdyp geler hem ýok ediler; Emma ýapraklaryny dökýän pisşe agajy ýaly, we dub agajy ýaly, Olaryň düýbi özlerinde galýandyr: Şeýlelikde mukaddes tohum hem onuň düýbi bolar.” Aýat 13.

“Hudanyň maksadynyň ahyrsoňy berjaý boljakdygy baradaky bu kepillik Işayanyň ýüregine mertlik berdi. Ýer ýüzüniň güýçleri Ýahuda garşy hatara düzülseler näme? Rebbiň habarçysy garşylyga we garşy durşa duş gelse näme? Işaya Patyşany, goşunlaryň Rebbi-ni görüpdi; ol serafimleriň aýdýan aýdymyny eşidipdi: ‘Bütün ýer ýüzi Onuň şöhratyndan doludyr’; onuň elinde Ýehowanyň ýolundan azaşan Ýahuda iberýän habarlarynyň Mukaddes Ruhun günäni paş ediji güýji bilen bilelikde boljakdygy baradaky wada bardy; şeýlelikde pygamber önünde duran hyzmat üçin kuwwatlandyryldy. 3-nji aýat. Ol uzak we çetin wezipesiniň dowamynda bu görnüşin ýadyny özü bilen göterdi. Altmış ýyl ýa-da ondan hem köp wagtlap ol Ýahudanyň ogullarynyň önünde umyt pygamberi hökmünde durdy we ýygnagyň geljekdäki ýeňşi baradaky önünden aýdan sözlerinde gitdigiçe has-da batyrgaý boldy.” Prophets and Kings, 307–310.